

РЕЦЕНЗИЯ

на

доц. д-р АТАНАС ПЕТРОВ КАРАФЕЗЛИЕВ

преподавател по камерна музика – медни духови ансамбли

в НМА „Проф. Панчо Владигеров”,

катедра „Камерна музика и съпровод“

кандидат в конкурса

за заемане на академичната длъжност „Професор” по научната специалност „Музикознание и музикално изкуство” - 05.08.02

Рецензент:

Филип Христов Павлов – доктор на изкуствознанието, професор
ж.к Младост 3, бл. 317, вх. А, ап. 3, 1712 София

Атанас Петров Карафезлиев е роден през 1966 г. в гр. Поморие. През 1985 г. завършва средното си образование в гр. Бургас в Националното училище за музикално и сценично изкуство „Проф. Панчо Владигеров” в класа по тромбон на Иван Ганев. Отбива редовната си военна служба в духовия оркестър на Строителни войски. От този момент до днес, развитието му е неразривно свързано с изпълнителска практика, която непрекъснато обогатява творческия му арсенал с нови знания и развива на все по-високо ниво инструменталните му способности. Следват студентските му години в класа по тромбон на проф. д-р Димитър Момчилов в Инструменталния отдел на НМА „Проф. Панчо Владигеров”. Завършва висшето си образование през 1995 г. с образователната и квалификационна степен „магистър” по специалност „Инструментално изкуство – цугтромбон”. Още през тези години качествата на младия музикант са забелязани и впечатляват специалистите. На международния конкурс в Енсхеде, Холандия – 1990 г., Карафезлиев печели Голямата награда „Твентс Консерваториум” и наградата „Тубантия”. И до днес това постижение не е повторено от друг български изпълнител. Престижът от завоюваните отличия веднага отваря вратите за професионалната му кариера, която преминава за кратко през оркестъра на музикалната академия, за да се развие през годините чрез дейността му като неизменен „солист-водач” на тромбоновата група на Симфоничния оркестър на Българско национално радио. Освен изпълнителска, дейността на Карафезлиев се развива паралелно и с неговата преподавателска работа в класа по тромбон

в Националното музикално училище „Любомир Пипков”, София. Този негов активен ранен старт в двете професионални направления го подготвя за бъдещата му кариера в педагогическия състав на НМА. През 1995г. печели конкурс за „хоноруван асистент“ към катедра „Медни духови и ударни инструменти”, а от 2007 г. е редовен преподавател и в катедра „Камерна музика и съпровод”. Защитава дисертационен труд на тема „Ракурси на тромбовото изпълнителско изкуство в съвременното българско камерно творчество”, с който през 2011 г. придобива образователната и научна степен „доктор”. Две години по-късно става и доцент към катедра „Камерна музика и съпровод”.

Цялостната дейност на доц. д-р Карафезлиев и придобитите научни степени и звания отговарят на всички законови изисквания на ЗРАСРБ, посочени в раздел IV Условия и ред за заемане на академичната длъжност "професор", чл. 60. Това му дава право да кандидатства в обявения от НМА конкурс. Във връзка с изискванията, той предлага Справка за приносния характер на своята творческа дейност. Представените в нея факти удостоверяват, че тяхната реализация е постигната след получаване на длъжността „доцент”. Акцентите в тази справка се съотнасят към различните аспекти на широките му творчески прояви и на изискванията на педагогическата работа, извършвана от него след 2013 г. Това са: **премиерни изпълнения на музикално творчество, тематични камерни концерти и рецитали, педагогическа и концертна дейност със студенти.**

Представените *премиерни изпълнения* включват 5 световни премиери на български произведения от композиторите Николай Бадински, Велислав Заимов, Георги Костов, Румен Бояджиев-син и Марин Вълчанов, реализирани през 2013-14 г. Две от тях са за тромбон и виолончело, по едно с пиано, с виолончело и кларинет и за тромбово кuartет. Всички творби са престижни за своите автори и предлагат широка панорама от различни тромбови изпълнителски трудности. Те са с многожанров характер и разнообразна инструментална специфика. С предложените изпълнения Карафезлиев отново показва пристрастието си към създадената национална музика – без никакви творчески ограничения или в границите само на определена еднозначна стилистика. Тази отговорна и престижна изпълнителска дейност той отстоява в продължение на много години все така настойчиво, винаги представена от неговия изпълнителски перфекционизъм и своеобразен творчески поглед. Трябва да се отбележи, че в камерните изпълнения негови партньори са известни български

музиканти, а напоследък той се ангажира с идеята да работи и с даровити млади инструменталисти, подкрепяйки тяхното желание за музикално развитие и утвърждаване. Чрез доказаната качественост на своето индивидуално изкуство, той привлича колегите към съвместна работа в интерес на развитието и популяризирането на българската музика. Карафезлиев се представя винаги на висотата на инструменталните си качества в съвместното музициране, свързано с разнородни - в много случаи необичайни камерни ансамбли и нестандартни изпълнения.

Камерното изкуство не е единственото поле на изпълнителски изяви за този чудесен музикант, но то е постоянно присъстващо в концертно-изпълнителската му и звукозаписна дейност. Доказателство за това са соловите премиери на чужда музика, които Карафезлиев осъществява, и неговите участия в по-големи инструментални състави, популяризиращи нова музика. Тази творческа дейност е реализирана в периода от края на 2013 до 2015 г. Творбите на Кейдж и Блокер предлагат нови инструментални звучности и съвременна техническа проблематика, която не се вписва към познатите аспекти на традиционното тромбоново изкуство. В същото творческо направление са написани и другите предложени ансамбловоркестрови композиции от Лигети и Берг, а картината се довършва от още една българска творба от Спасов. Тромбоновата партия се разгръща в своеобразието на съвременната ѝ трактовка, което изисква от изпълнителя специфичен изпълнителски подход. Очевидно е, че широките граници на инструменталната проблематика не представляват проблем за Карафезлиев, а дори може да се каже, че те често са съзнателно търсени в неговите сценични прояви. Изпълнението на съвременна музика активно разширява и обогатява изпълнителските му качества, които се разгръщат свободно и с ярък артистичен подход в широките граници на натрупани специфични музикални знания и интерпретаторски сръчности.

Вторият обект на представената Справка са **тематични камерни концерти и рецитали**. Това са 3 прояви през 2013, 14 и 15-та година. Първият концерт е реализиран в рамките на американо-българския фестивал под название „Лъкови вдъхновения“, съвместна продукция на виолончелистката Георгита Бояджиева и Карафезлиев. Естествено, програмата обхваща американски и български творби, които представят съвременно композиторско творчество. Следващият концерт е под названието „Елегия и скици за тромбон“. Той е реализиран съвместно с неговата дългогодишна сценична партньорка пианистката Снежана

Абрашева. Отново централна част от програмата заемат български творби за тромбон и пиано. Те са гръбнак и на третата програма – концертът „Диалози за трима”, предаван директно от Първо студио на БНР. Тази концертна програма е с най-широк творчески обхват на включените композиции. Интересната комбинация от виолончело (Георгита Бояджиева), кларинет (Росен Идеалов) и тромбон предлага нетипичен звуков профил, едновременно с професионално изпълнение от най-висок ранг.

Представените концертни прояви на Карафезлиев в Справка показват неговия стремеж да провокира винаги своята публика със съвременна изпълнявана музика от света, която може да представи тромбовото изпълнителско изкуство по нов начин, да разкрие непознати и интересни творчески подходи, друга визия при трактовката на инструмента в солови и камерни творби. Отчитам тази негова дейност като съществен личен принос в утвърждаването и развитието на тромбовата изпълнителска практика.

Последното отбелязано направление в предложената Справка е извършената от Карафезлиев *педагогическа и концертна дейност със студенти от класа по камерна музика*. От изложените факти може да се добие цялостна представа за неговото утвърждаване като педагог в НМА. Значението на тази дейност е многопосочно, а личните му амбиции са ясно насочени към нови проекции в изграждане изпълнителския облик на младите инструменталисти. Може да се каже, че във всяка следваща година Карафезлиев добавя в програмите на своите студенти нови композиторски опуси, различна по националност съвременната музика, но не и за сметка на обучението с класическото музикално творчество, което е основа на инструменталното им израстване. Така той обогатява техните енциклопедични знания и максимално разширява изпълнителския им поглед върху цялата музикална литература. За това свидетелстват предложените 4 концертни програми, в които взимат участие от 10 до 15 изпълнители на духови инструменти. Те са реализирани в престижни концертни зали, включително в Камерна зала „България” и Студио 1 на БНР, откъдето е осъществено живо предаване. Отговорността, която поема преподавателят за тези концерти, е голяма, но резултатите дават на студентите възможност да натрупат сценичен опит, да развият музикантско самочувствие за своите изпълнителски качества, което да ги изведе до висока степен на личното им артистично развитие.

Специално искам да подчертая колко ценна е позицията на Карафезлиев да доверява в тези концерти неговите възпитаници да осъществяват и премиерни изпълнения на творби, написани от техни колеги – студенти по композиция. Така той по естествен начин продължава наложилата се линия на сътрудничество между него и десетки български композитори, която води до високи съвместни художествени резултати в творчеството и на сцената.

Имал съм възможност да присъствам на част от тези концертни прояви и моите впечатления са за отлично свършена предварителна репетиционна работа, която дава самочувствие на студентите и гарантира техния успех. Затова тази дейност са оценява от мен и от други колеги като високо педагогическо ниво на преподаване. Неслучайно толкова голям е броят на наградите на учениците и студентите на Карафезлиев на различни наши и международни конкурси: Националният конкурс „Светослав Обретенов” - Провадия, Академичните конкурси за камерна музика, Конкурсът за млади изпълнители на оркестрови инструменти „Добрин Петков“ – Пловдив, Международният конкурс за инструменталисти – млади изпълнители на класическа музика - Велико Търново и др.

Като допълнение, за да представи цялостната си деятелност в последните 4 години, доц. д-р Карафезлиев дава възможност да бъде оценена и друга серия негови звукозаписи, които са във всички възможни направления на широко разгърнатото му и винаги солидно представено индивидуално и камерно изпълнителство. Тази дейност е впечатляваща и обогатява Фонда на БНР с интересна и ценна творческа продукция. Само през предхождащата 2015 г. той има 7 реализирани звукозаписа - 4 камерни изпълнения и 3 с музика за соло тромбон. Разбира се, всички факти са подкрепени с изискващия се доказателствен материал.

Особено важен и симптоматичен за мен е друг факт - че той се стреми като педагог да постигне със своите студенти не само необходимото ниво на инструментално развитие, за да концертират, а да създаде стабилни и овладяни изпълнителски качества у тях, които да им дадат възможност и за звукозаписна реализация. Затова намирам за значително постижение и серията звукозаписи в БНР, с които той представя постиженията на възстановения и ръководен от него Академичен тромбонов ансамбъл.

Концертно-изпълнителската дейност, представена в най-широк тематичен план, е само логично продължение и следващо доказателство за амбициозните проекти, в които Карафезлиев успешно се вписва.

Неотклонна е и неговата дейност, свързана с работата му в оркестъра на БНР, като трябва да бъдат отбелязани още участията му в съставите и на други български симфонични оркестри, включително и негови участия в чуждестранни състави.

В заключение искам да представя моята констатация, че като индивидуален изпълнител, участник в различни камерни формации и артист-солист оркестрант, Карафезлиев поставя твърде високо границите на музикално-изпълнителската дейност и не може да се очаква скоро да бъде достигнато неговото артистично ниво. По всички показатели това го отличава от колегите-тромбонисти и подчертава приносите на дейността му.

Най-високи admirationи към неговата отговорна и впечатляваща обществена, изпълнителска и педагогическа позиция за представяне, популяризиране и утвърждаване на българската музика в страната и в чужбина, във всяка лична или съвместна с колеги сценична проява. Това е причината много наши композитори да посвещават творчески опуси на Карафезлиев и да го ангажират за свои първи изпълнения. А те са над 20 за посочения 3-4 годишен период от края на 2013 г.

Цялостната дейност на доц. д-р Карафезлиев, реализирана в разглеждания период, доказва непрекъснатия процес на неговото лично творческо развитие и самоусъвършенстване, значимостта на широкоаспектната му музикална и творческа деятелност. Несъмнена е неговата продуктивност във всички видове проявления на разнородния му творчески натюрел. Чрез представените факти и доказателствен материал, по най-убедителен начин са защитени личните му постижения в областта на тромбоновото солово и камерно изпълнителско изкуство. Музикално-педагогическата му дейност, развивана по модерен, целенасочен и добре планиран във времето за обучение на студентите начин за интензивно инструментално развитие, представя неговите постижения като качествена и перспективна методика.

Представените факти ми дават основание да препоръчам на уважаемите колеги от Научното жури да утвърдят кандидатурата на Атанас Петров Карафезлиев по конкурса за заемане на академичната длъжност „професор”, по научната специалност „Музикознание и музикално изкуство” - 05.08.02

27.01.2017 г.

София